

**KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK FAOLIYATIDA YASHIL
INVESTITSIALARNI JALB QILISH HOLATI****СОСТОЯНИЕ ПРИВЛЕЧЕНИЯ “ЗЕЛЕННЫХ” ИНВЕСТИЦИЙ В МАЛЫЙ
БИЗНЕС И ЧАСТНОЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО****STATUS OF ATTRACTING GREEN INVESTMENTS IN SMALL BUSINESS AND
PRIVATE ENTREPRENEURSHIP****Ibragimova Ma'mura Muxiddinovna****University of Business and Science “Yashil iqtisodiyot” kafedrası dotsenti,
iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)****E-mail: i.mamuraxon@gmail.com.****+ 99897. 230-90-10****<https://doi.org/10.5281/zenodo.20677818>****Annotatsiya**

Mazkur maqolada kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatida yashil investitsiyalarni jalb qilishning nazariy va amaliy jihatlari tahlil qilingan. Yashil iqtisodiyot sharoitida ekologik barqarorlikni ta'minlash, energiya tejankor texnologiyalarni joriy etish hamda qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishda yashil investitsiyalarning ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, O'zbekistonda kichik biznes subyektlariga yashil moliyalashtirish mexanizmlarini kengaytirish bo'yicha taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Аннотация

В данной статье анализируются теоретические и практические аспекты привлечения “зеленых” инвестиций в малый бизнес и частное предпринимательство. Подчеркивается важность “зеленых” инвестиций в обеспечении экологической устойчивости в контексте “зеленой” экономики, внедрении энергосберегающих технологий и использовании возобновляемых источников энергии. Также разработаны предложения и рекомендации по расширению механизмов «зеленого» финансирования для малого бизнеса в Узбекистане.

Abstract

This article analyzes the theoretical and practical aspects of attracting green investments in small business and private entrepreneurship. The importance of green investments in ensuring environmental sustainability in the context of a green economy, the introduction of energy-saving technologies, and the use of renewable energy sources is highlighted. Also, proposals and recommendations are developed to expand green financing mechanisms for small businesses in Uzbekistan.

Kalit so'zlar: yashil investitsiyalar, yashil iqtisodiyot, kichik biznes, xususiy tadbirkorlik, ekologik barqarorlik, energiya samaradorligi, qayta tiklanuvchi energiya, moliyalashtirish.

Ключевые слова: зеленые инвестиции, зеленая экономика, малый бизнес, частное предпринимательство, экологическая устойчивость, энергоэффективность, возобновляемая энергия, финансирование.

Keywords: green investments, green economy, small business, private entrepreneurship, environmental sustainability, energy efficiency, renewable energy, financing.

Kirish

Jahon iqtisodiyotida ekologik muammolarning keskinlashuvi va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish zarurati yashil iqtisodiyot konsepsiyasining rivojlanishiga turtki bermoqda. Ushbu jarayonda yashil investitsiyalar iqtisodiy o'sish bilan bir qatorda atrof-muhit muhofazasini ta'minlashning muhim vositasi hisoblanadi. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari iqtisodiyotning eng faol qismi sifatida yashil texnologiyalarni joriy etishda muhim o'rin tutadi.

Tadqiqot metodologiyasi

Tadqiqot davomida ilmiy abstraksiya, statistik tahlil, taqqoslash, guruhlash va iqtisodiy tahlil usullaridan foydalanildi. Shuningdek, yashil investitsiyalar bo'yicha xalqaro tajriba hamda O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar o'rganildi.

Tahlil va natijalar

Yashil investitsiyalar ekologik toza ishlab chiqarish, energiya tejamkor texnologiyalar va qayta tiklanuvchi energiya loyihalariga yo'naltirilgan investitsiyalarni anglatadi. Kichik biznes subyektlari uchun bunday investitsiyalar ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish, resurslardan samarali foydalanish va raqobatbardoshlikni oshirish imkonini beradi.

1-jadval

Kichik biznesda yashil investitsiyalarning asosiy yo'nalishlari

Nº	Yo'nalish	Investitsiya obyekti	Kutilayotgan natija
1.	Energiya samaradorligi	Energiya tejamkor uskunarlar	Xarajatlarni kamaytirish
2.	Qayta tiklanuvchi energiya	Quyosh panellari, shamol generatorlari	Energiya mustaqilligi
3.	Chiqindilarni qayta ishlash	Qayta ishlash texnologiyalari	Ekologik ta'sirni kamaytirish
4.	Suv resurslarini tejash	Zamonaviy sug'orish tizimlari	Suv sarfini qisqartirish

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, yashil investitsiyalarni jalb qilgan korxonalarda energiya xarajatlari o'rtacha 20–30 foizgacha qisqarishi mumkin. Shu bilan birga, ekologik talablarning bajarilishi eksport salohiyatini oshirishga xizmat qiladi.

O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tish strategiyasi doirasida tadbirkorlik subyektlarini qo'llab-quvvatlash bo'yicha qator dasturlar amalga oshirilmoqda. Biroq kichik biznes subyektlarining moliyaviy resurslari cheklanganligi sababli yashil investitsiyalarni jalb qilish darajasi yetarli emas.

Xulosa

Tadqiqot natijalariga ko'ra, yashil investitsiyalar kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatining samaradorligini oshirish, ekologik xavfsizlikni ta'minlash va barqaror iqtisodiy rivojlanishga erishishda muhim omil hisoblanadi. Yashil moliyalashtirish mexanizmlarining rivojlanishi tadbirkorlik subyektlarining investitsion faolligini oshirishga xizmat qiladi.

Takliflar

- ✓ Kichik biznes subyektlari uchun yashil kreditlar hajmini kengaytirish.
- ✓ Ekologik innovatsiyalarni joriy etuvchi korxonalarga soliq imtiyozlarini berish.
- ✓ Yashil obligatsiyalar bozorini rivojlantirish.

- ✓ Tadbirkorlar uchun yashil investitsiyalar bo'yicha maslahat markazlarini tashkil etish.
- ✓ Xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikni kuchaytirish.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Arxangelskiy A.A. Chizma geometriya. - M.: Oliy maktab, 2019. - 398 b.
2. Bogolyubov S.K. Chizma geometriya. - M.: Mashinasozlik, 2020. - 336 b.
3. Lokotko A.I. Chizma geometriya va muhandislik grafikasi. - M.: Grevtsov Publisher, 2018. - 352 b.
4. O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligining 2022-yil 15-apreldagi 187-son buyrug'i